

ŽELJKO KNEŽEVIĆ

SREDNJOVEKOVNI SRPSKI
NOVAC 6 VRSTA KRALJA STEFANA
RADOŠLAVA

LONDON 2020

SREDNJOVEKOVNI SRPSKI NOVAC 6 VRSTA KRALJA STEFANA RADOSLAVA

Kralj Stefan Radoslav Nemanjić Doukas je rođen 1192, postao Kralj u 36 godini 1228, nepoznato je kada je tačno umro ali negde posle 1235. Bio je jedini sin Kralja Stefana Prvovenčanog Nemanjića od njegove prve žene Eudokije Angeline. Njegov otac Kralj Stefan Prvovenčani Nemanjić je rođen oko 1165 a umro je 24 Septembra 1228 posle čega je njegov jedini sin I naslednik prezeo presto.

Njegova majka se kasnije udala za Alexiosa V Doukasa, koji je samo nekoliko meseci vladao kao Vizantijski Imperator 1204 godine. Ona je bila ćerka Alexiosa III Angelosa Komnenosa i Euprosine Doukaine Kamatere. Znači Stefana Radoslava deda I baba su Vizantijski Imperator Alexios III Angelos (1195–1203) i Euprosina Doukaina Kamaterina.

Njegova žena je bila Anna Angelina Komnena Doukaina, ona je bila ćerka vladara Epirusa and Tesalonike, njegovog tasta, Teodora Komnenos Doukasa (1215–1230).

Njegova baba Euprosina Doukaina Kamaterina je bila ta koja je donela Doukas ime u život Stefana Radoslava. On je prihvatio to ime I kasnije se, kada je preuzeo kraljevstvo od svog oca, to ime pojavljuje na njegovim kovanicama. Možda su upravo to bili njegova baba I očuh Alexios V Doukas a I njegova žena ti koji su uticali na njega da sebe smatra članom Doukas kraljevske porodice.

Doukas or Ducas na Grčkom jeziku Δούκας, žensko: Doukaina or Ducaena, na Grčkom jeziku Δούκαινα; množina: Doukai or Ducae, na Grčkom jeziku Δούκαι, od Latinskse titule *DUX* što znači "vođa" ili "general", na Grčkom jeziku δούξ [*đouks*]. Interesantno je primetiti da se *DUX* pojavljuje na Venecijanskim matapan srebrnim kovanicama na kojima su kasniji Srpski vladari bazirali njihove kovanice ali su titulu *DUX* zamenili sa *REX* što znači **KRALJ**.

Doukas Vizantijsko Grčka kraljevska porodica je imala nekoliko istaknutih generala I vladara Vizantijske Imperije između 9 and 11 veka. Posle 12 veka, ime "Doukas" I druge varijante tog imena su postale dosta uobičajene preko celog Vizantijskog carstva. Onda nije ni čudo da je Stefan Radoslav takođe prihvatio to ime I uključio ga u svoje bakrene I srebrne kovanice. On je koristio ime **STEFAN** i **DOUCAS** ali ne Radoslav. Ime Radoslav se ne pojavljuje ni na jednom njegovom poznatom primerku. Kasniji Srpski vladari su prihvatili ime **STEFAN** ne kao ime nego kao titulu slično Rimskoj praksi gde je ime **CESAR** prihvaćeno ne kao ime nego kao titula Rimskih vladara.

Manuel Komnenos Doukas takozvani Manuel Angelos je bio vladar Tesalonike (1230-1237). On je bio rođak Vizantijskog Imperatora Alexiosa III Angelosa, dede Stefana Radoslava I brata Mihaila I Komnenosa Doukasa i Teodora Komnenosa Doukasa od Epira, tasta Stefana Radoslava. On se oženio sestrom Srpskog Kralja Stefana Prvovenčanog Nemanjića (1196–1228), oca Stefana Radoslava što ga onda to čini njegovim tečom. Sve u svemu on je imao jake porodične veze I veliki uticaj Vizantijsko Grčke kulture.

Anna Komnena Angelina je bila sestra majke Kralja Stefana Radoslava Eudokie Angeline tako da je Anna Komnena Angelina bila njegova tetka. Njen muž je bio Theodore I Laskaris, Imperator Nikeje (1204-1222), njegov teča. Njihova ćerka je bila Irena Laskarina, Kralja Stefana Radoslava sestra od tetke. Ona je bila žena John III Doukasa Vatatzes, Imperatora Nikeje (1222-1254).

Njegov izbor je bio da se kovanice prave po uzoru na Vizantijske kovanice koristeći slike:

1. Sebe kao Kralja,
2. Konstantina Velikog, Rimskog Imperatora koji je u 4 veku prihvatio Hrišćanstvo kao zvaničnu državnu religiju,
3. Marije, Isusove majke,
4. Samog Isusa i
5. Arhangela Mihaila, što je Isusovo ime i titula iz predljudskog postojanja.

Naredno istraživanje je identifikovalo 71 poznatu kovanicu Kralja Stefana Radoslava od prva dva izdata od Dr Karla Stockerta u Beču 1914 kroz izdatih u raznim knjigama Rastislava Marića 1956, Miroslava Jovanovića 2002 i 2012, Sergija Dimitrijevića 1997 i 2001 i Vujadina Ivanisevića 2001, raznih radova Muzeja u Beogradu, Nišu, Šabcu i Kruševcu do zadnjih prodatih na internetu i od privatnih kolekcija između 2012 i 2020. Znači preko 105 godina izdavačke istorije.

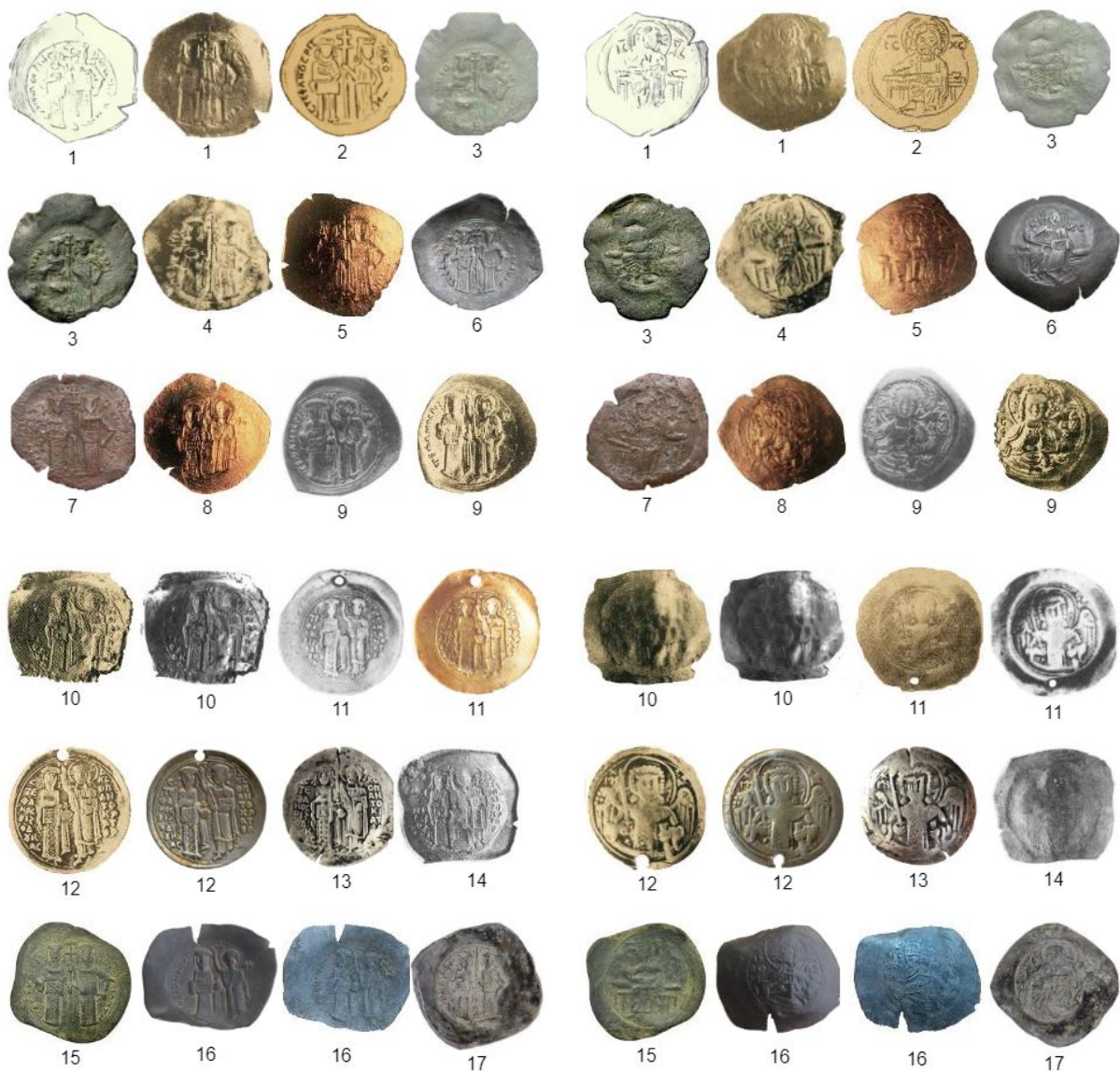
Ovo je lista i slike svih poznatih bakarnih i srebrnih kovanica Kralja Stefana Radoslava:

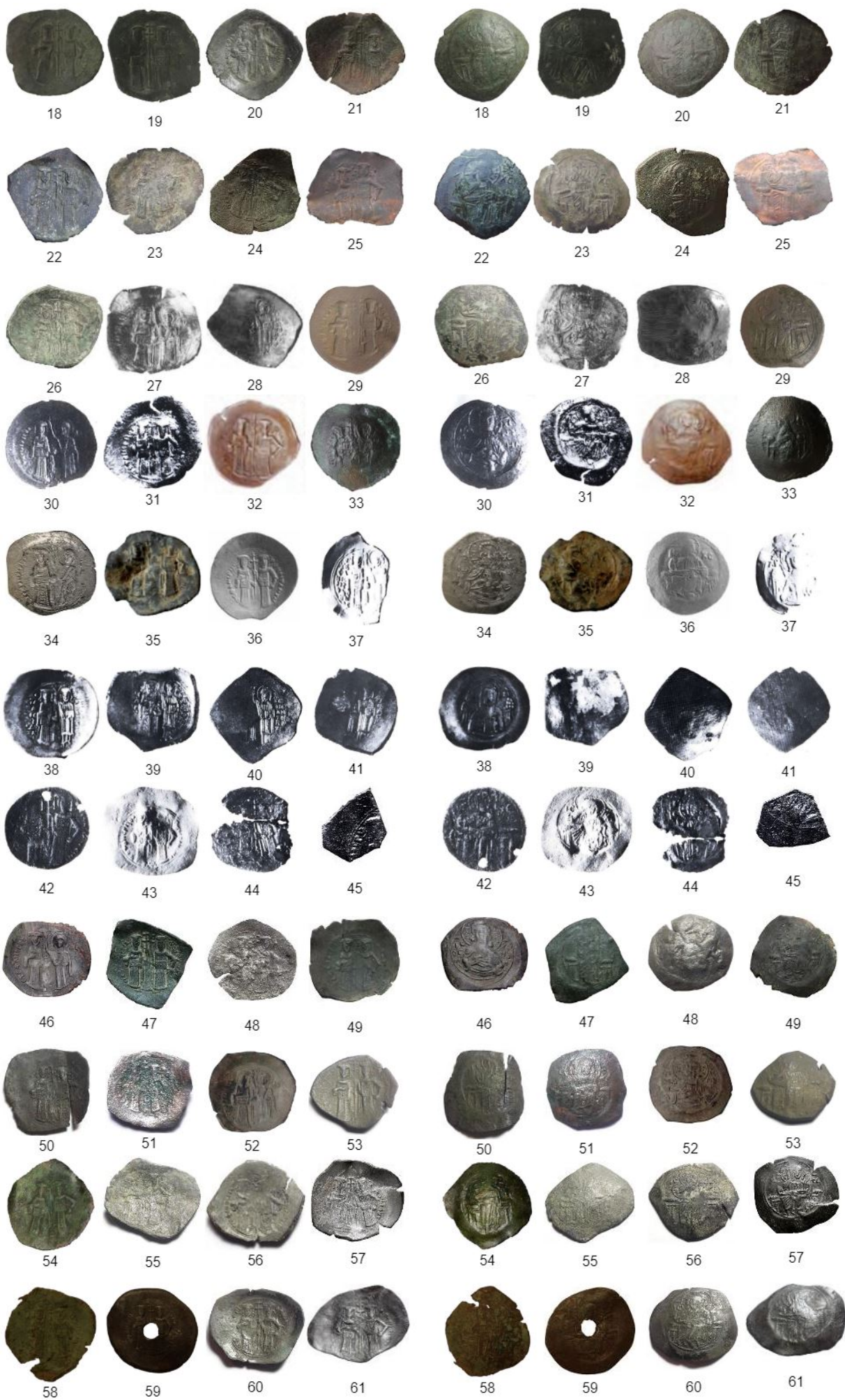
1. Kovanica broj 1 se nalazi u Arheoloskom Muzeju u Splitu i prva je izdata kovanica Kralja Radoslava od Dr Karla Stockerta u Beču 1914, 31mm, 3.29g. Ista kovanica, druga slika, pojavljuje se u knjigama Miroslava Jovanovića "Serbien Medieval Coins" izdata u Beogradu 2002 godine, četvrta kovanica na 13 strani ali tvrdi da je 30mm i 3.26g i u "Srpski Srednjovekovni Novac" 2012 kao četvrta kovanica na 8 strani, i u knjizi "Katalog Srpskog Srednjovekovnog Novca" Sergija Dimitrijevića 2001 pod vrstom 1 na 1 strani.
2. Kovanica broj 2 je kovanica izdata od Rastislava Marića u knjizi "Studije iz Srpske Numizmatike" u Beogradu 1956. Spomenuta od Dr Karla Stockerta u Beču 1914 da je 29mm i 4.7g.
3. Kovanica broj 3 je prodana na aukcijskom sajtu eBay 2014 za oko £650.
4. Kovanica broj 4 je izdata od Vujadina Ivanisevića u knjizi "Novčarstvo Srednjovekovne Srbije" u Beogradu 2001, četvrti po redu pod Kraljem Radoslavom. Nađen u okolini tvrđave Raš.
5. Kovanica broj 5 je nađena tokom arheoloških iskopavanja u Starom Rašu 1974-75 godine i izdata od Sergija Dimitrijevića u knjizi "Srednjovekovni Srpski Novac" 1997 strana 19.
6. Kovanica broj 6 je prodana na cngcoins.com aukcijskom sajtu za \$2700 plus 20% provizije, 32mm, 3g. Ponovo je bio na prodaji Novembra 2018 sa završetkom licitacije Januara 2019 na istom sajtu. Prodat je ponovo za \$3250 plus 20% provizije što je \$650 tako da je zavšna cena za kupca bila \$3900.
7. Kovanica broj 7 je prodana na www.rudnik.com sajtu za \$1125, 2.93g.
8. Kovanica broj 8 je nađena tokom arheoloških iskopavanja u Starom Rašu 1976 godine i izdata od Vujadina Ivanisevića u knjizi "Novčarstvo Srednjovekovne Srbije" u Beogradu 2001 kao treći komad Kralja Radoslava i od Sergija Dimitrijevića u knjizi "Srednjovekovni Srpski Novac" 1997 strana 18.
9. Kovanica broj 9 je iz private kolekcije Lj. Nedeljkovića, u njegovom radu strana 31-39 i izdata u knjizi Miroslava Jovanovića "Serbien Medieval Coins" u Beogradu 2002 godine kao treća kovanica as 3rd na 13 strani.
10. Kovanica broj 10 je izdata od Vujadina Ivanisevića u knjizi "Novčarstvo Srednjovekovne Srbije" u Beogradu 2001 kao druga kovanica Kralja Radoslava. Takođe identifikovan od Marka Popovića u njegovom radu "Tvrđava Raš" 1999. Nađen u okolini tvrđave Raš.
11. Kovanica broj 11 se nalazi u Narodnom Muzeju u Beogradu u Srbiji. Elektron je što znači da je pravljen od mešavine zlata i srebra. Izdata je od Rastislava Marića u knjizi "Studije iz Srpske Numizmatike" u Beogradu 1956. Ovo je kovanica koja se nalazi na kartici mobilnog telefona Telekom Srbija. 28mm, 2.67g.

12. Kovanica broj 12 se nalazi u Narodnom Muzeju u Beogradu Srbiji i izdata u knjigama Miroslava Jovanovića "Serbien Medieval Coins" u Beogradu 2002 kao prva kovanica na 12 strani i u "Srpski Srednjovekovni Novac" 2012 takođe kao prva kovanica na 6 strani, od Vujadina Ivanisevića u knjizi "Novcarstvo Srednjovekovne Srbije" u Beogradu 2001 kao prva kovanica Kralja Radoslava, u knjizi "Katalog Srpskog Srednjovekovnog Novca" Sergija Dimitrijevića 2001 pod vrstom 3 na 2 strani i na sajtu Narodnog Muzeja u Beogradu www.narodnimuzej.rs. 29mm, 2.55g.
13. Kovanica broj 13 je prodana na aukcijskom sajtu www.limundo.com 2015, 26mm, 4.7g. Trenutno je u našem posedu i na prodaji na sajtu: <http://www.serbianmedievalcoins.com/king-stefan-radoslav.php>. Moguće je da je napravljena u Narodnom Muzeju u Beogradu kao srebrna žigosana replika.
14. Kovanica broj 14 je izdata u knjigama Miroslava Jovanovića "Serbien Medieval Coins" u Beogradu 2002 kao druga kovanica na 12 strani i u "Srpski Srednjovekovni Novac" 2012 isto kao druga kovanica ali na 7 strani i na sajtu www.muzejras.org, bez aversa. 31mm, 4.02g
15. Kovanica broj 15 je prodana na aukcijskom sajtu Numismatik and Naumann 2017 za 2400 evra. 29mm, 3.22g.
16. Kovanica broj 16 je nađena u području Raške i prodana u Beču 1996 za 10000 šilinga što je u to vreme prelaska na evro bilo oko 725 evra. Druga slika je originalno nečišćeno nađeno stanje.
17. Kovanica broj 17 je prodana na aukcijskom sajtu Stacks and Bowers 2009, 3.88g, 31mm.
18. Kovanica broj 18 je prodana iz privatne kolekcije, 2.73g, 29mm.
19. Kovanica broj 19 je prodana iz privatne kolekcije, 2.62g, 30mm.
20. Kovanica broj 20 je prodana za 1100 evra iz privatne kolekcije 2018.
21. Kovanica broj 21 je trenutno u našem posedu i na prodaji na sajtu: <http://www.serbianmedievalcoins.com/king-stefan-radoslav.php>.
22. Kovanica broj 22 je prodana iz privatne kolekcije 2018.
23. Kovanica broj 23 je prodana iz privatne kolekcije 2018.
24. Kovanica broj 24 je trenutno u našem posedu i na prodaji na sajtu: <http://www.serbianmedievalcoins.com/king-stefan-radoslav.php>.
25. Kovanica broj 25 je prodana iz privatne kolekcije.
26. Kovanica broj 26 je prodana iz privatne kolekcije Januara 2019 za 1400 evra.
27. Kovanica broj 27 je identifikovana od Vujadina Ivanisevića u publikaciji "Kolekcija Radova Vizantijskog Instituta" 1998.
28. Kovanica broj 28 je identifikovana od Marka Popovića u publikaciji "Tvđava Raš" 1999. Nađen u okolini tvrđave Raš.
29. Kovanica broj 29 je takođe prodana iz privatne kolekcije. Moguće je da su kovanice broj 20-26 i 29 od takozvanog Skadar lota nađenog u okolini Skadarskog Jezera.
30. Kovanica broj 30 se nalazi u Državnom Hermitage Muzeju umetnosti i kulture u Saint Petersburgu, Rusija broj 151. Izdata je u knjizi "Katalog Srpskog Srednjovekovnog Novca" Sergija Dimitrijevića 2001 pod vrstom 2 na 1 strani i u "Catalogue of the Byzantine coins in the Dumbarton Oaks" Volume 4 Deo 2 Plate XLVII.
31. Kovanica broj 31 je nađena tokom arheoloških iskopavanja u Starom Rašu 1974-75 godine, izdata od Ph. Grierson iz njegove kolekcije broj 6, od M. Handy u "Coinage and Money in the Byzantine Empire 1081-1261", D. O. "Center for Byzantine Studies" 1961 strana 297-298 T. 47 1, u Numizmatičar broj 8 iz 1985 od Srpskog Numizmatičkog Društva kao vrsta III broj 6 i u Numizmatičkom Časopisu "Dinar" Broj 1 1996 strana 8.
32. Kovanica broj 32 je izdata od Barber Instituta Likovne Umetnosti Birmingham u katalogu iz 2007 strana 36 i takođe spomenut u Numizmatičkom Časopisu "Dinar" Broj 28 iz 2007 godine, strana 22.
33. Kovanica broj 33 je jedina bakrena kovanica sa kraljem koji drži skiptar i sa Isusom kako sedi na visokom prestolu. Trenutno je u našem posedu i na prodaji na sajtu: <http://www.serbianmedievalcoins.com/king-stefan-radoslav.php>.

34. Kovanica broj 34 je izdata od Miroslava Jovanovića u knjizi "Srpski Srednjovekovni Novac" 2012 kao treći komad na 7 strani.
35. Kovanica broj 35 je viđena na aukcijskom sajtu eBay i dolazi iz privatne kolekcije.
36. Kovanica broj 36 se nalazi u Fitzwilliam Muzeju Cambridge Engleska i izdat u "Catalogue of the Byzantine coins in the Dumbarton Oaks" Volume 4 Deo 2 Plate XLVII.
37. Kovanica broj 37 se nalazi u Državnom Hermitage Muzeju umetnosti i kulture u Saint Petersburgu, Rusija broj 150 i u Numizmatičar broj 8 iz 1985 od Srpskog Numizmatičkog Društva kao vrsta Ia broj 3.
38. Kovanica broj 38 je iz privatne kolekcije Lj. Nedeljkovića, njegovom rad strana 31-39 i izdata u Numizmatičaru broj 8 iz 1985 od Srpskog Numizmatičkog Društva kao vrsta Ib broj 1.
39. Kovanica broj 39 je nađena tokom arheoloških iskopavanja u Starom Rašu 1976 godine i izdata u Numizmatičaru broj 8 iz 1985 od Srpskog Numizmatičkog Društva vrsta Ic broj 3.
40. Kovanica broj 40 je nađena tokom arheoloških iskopavanja u Starom Rašu 1976 godine i izdata u Numizmatičaru broj 8 iz 1985 od Srpskog Numizmatičkog Društva vrsta Ic broj 4.
41. Kovanica broj 41 je nađena tokom arheoloških iskopavanja u Starom Rašu 1976 godine i izdata u Numizmatičaru broj 8 iz 1985 od Srpskog Numizmatičkog Društva vrsta Ic broj 5.
42. Kovanica broj 42 je nađena tokom arheoloških iskopavanja u Starom Rašu 1976 godine i izdata u Numizmatičaru broj 8 iz 1985 od Srpskog Numizmatičkog Društva vrsta III broj 3.
43. Kovanica broj 43 je nađena tokom arheoloških iskopavanja u Starom Rašu 1976 godine i izdata u Numizmatičaru broj 8 iz 1985 od Srpskog Numizmatičkog Društva vrsta III broj 2.
44. Kovanica broj 44 je nađena tokom arheoloških iskopavanja u Starom Rašu 1976 godine i izdata u Numizmatičaru broj 8 iz 1985 od Srpskog Numizmatičkog Društva vrsta III broj 5.
45. Kovanica broj 45 otsečeni fragmenat je nađen u Bugarskom gradu Pomorie 2009 sa samo "OC PIZ" vidljivim slovima aversu i izdat u Numismatics, Sphragistics & Epigraphy 2015 Broj 11 od Vladimira Penčeva Strane 69-71, Tabla IX Broj 1.
46. Kovanica broj 46 je prodana na cngcoins.com aukcijskom sajtu Jula 2019 za \$2000 plus 18% provizija, tako da je ukupna cena \$2360, po opisu 2.70g.
47. Kovanica broj 47 je prodana iz privatne kolekcije.
48. Kovanica broj 48 je viđena na aukcijskom sajtu eBay i dolazi iz privatne kolekcije.
49. Kovanica broj 49 je prodana iz privatne kolekcije.
50. Kovanica broj 50 je prodana iz privatne kolekcije.
51. Kovanica broj 51 je takođe prodana iz privatne kolekcije. Kao i kovanice broj 20-26, 29 i 35 moguće je da su ove zadnje kovanice 47-51 takođe od takozvanog Skadar lota nađenog u okolini Skadarskog Jezera.
52. Kovanica broj 52 je nađena kod Novog Pazara, prodana za 1000 evra i nalazi se u privatnoj kolekciji.
53. Kovanica broj 53 je prodana iz privatne kolekcije. Procenjena od vlasnika da vredi 300 evra.
54. Kovanica broj 54 je prodana iz privatne kolekcije. Procenjena od vlasnika da vredi 500 evra.
55. Kovanica broj 55 je prodana iz privatne kolekcije. Procenjena od vlasnika da vredi 250 evra.
56. Kovanica broj 56 je prodana iz privatne kolekcije. Procenjena od vlasnika da vredi 1350 evra.
57. Kovanica broj 57 je prodana pod brojem 2583 na numisbids.com aukcijskom sajtu Februara 2020, po opisu 30mm and 3.37g.
58. Kovanica broj 58 je prodana iz privatne kolekcije.
59. Kovanica broj 59 je prodana iz privatne kolekcije. Ova zadnja dva pripadaju istom vlasniku koji ih procenjuje 800 i 500 evra. Kovanice su se obično bušile da bi se izbacile iz cirkulacije.
60. Kovanica broj 60 je prodana iz privatne kolekcije.
61. Kovanica broj 61 je viđena na aukcijskom sajtu eBay za \$800 i dolazi iz privatne kolekcije.
62. Kovanica broj 62 je viđena na aukcijskom sajtu eBay 2020 godine i dolazi iz privatne kolekcije.
63. Kovanica broj 63 je prodana iz privatne kolekcije.
64. Coin no64 was seen on eBay in 2020 coming from a private collection.
65. Kovanica broj 65 je prodana iz privatne kolekcije.

66. Kovanica broj 66 je prodana iz privatne kolekcije.
 67. Kovanica broj 67 je prodana iz privatne kolekcije.
 68. Kovanica broj 68 je prodana iz privatne kolekcije.
 69. Kovanica broj 69 je prodana iz privatne kolekcije.
 70. Kovanica broj 70 ima čudna lica I odvojena slova C i T I neuobičajeno drugo slovo C
 pripojeno tituli PIZ što nas dovodi do yaključka da se radi o srednjovekovnom ili čak
 verovatno modernom falsifikatu.
 71. Kovanica broj 71 je prodana iz privatne kolekcije.

Od ove jedine poznate 71 kovanice Kralja Stefana Radoslava mi razlikujemo ukupno 6 vrsta: 51 “dupli krst sa Konstantinom” vrsta gde svi komadi izgleda da su kovani koristeći 3 različita kalupa. 9 “Marija majka Isusova blagosilja kralja” vrsta sa najmanje 3 različita kalupa gde 8 nemaju visoki presto vidljiv na aversu od kojih su 7 potpuno isti, 8-mi prikazuje kralja u drugačijoj odeći na reversu, a 9-ti je jedinstveni komad gde kralj drži skiptar i globus na reversu a Isus sedi na visokom prestolu na aversu. I na kraju 11 “Isus blagosilja kralja” vrsta gde 9 izgleda da su kovani od bakra i samo 2 od srebra sa najmanje 4 različita kalupa.

Mi možemo indentifikovati dve različite kraljevske odeće. Jedna je više korištena i nalazi se na većini poznatih bakrenih i srebrnih kovanica. Kralj Radoslav i Konstantin nose kaiš sa 5 tačaka i dugačku nošnju sa jednom linijom tačaka u sredini. Druga je mnogo ređa odeća i samo se nalazi na kovanicama druge vrste broj 8, 16, 27, 30, 34, 46 i 52. Kralj nosi kaiš sa 6 tačaka i dugačku nošnju sa paralelnom linijom tačaka u sredini.

Šta analiza ovih kovanica pokazuje?

Vrsta 1. U svojoj kratkoj istoriji Kralj Stefan Radoslav je imao 51 do sada poznatu “dupli krst sa Konstantinom” vrstu sa Grčkim slovima CTEΦANOC PIZ na levoj strani, Grčko slovo Theta Θ i KONCTANTH na desnoj strani na reversu. Kralj nosi kaiš sa 5 tačaka i dugačku nošnju sa jednom linijom tačaka u sredini. A Konstantin nosi kaiš sa 5 tačaka i dugačku nošnju sa paralelnom linijom tačaka u sredini. Isus sedi na visokom prestolu na aversu. Veličina svih kovanica varira između 29 i 32 milimetra sa 2 glavne razlike, 1. kralj i svetac su 18 milimetara dugački a dupli krst je 20 milimetara dugačak od vrha do postolja sa težinom koja varira od 2 do 3 grama i 2. kralj i svetac su 17 milimetara dugački a dupli krst je kraći, 18 milimetara dugačak od vrha do postolja sa većom težinom koja varira od 3 do 4 grama. (Kovanice broj: 1-7, 15, 17-26, 29-32, 35, 36, 43-45, 47-51, 53-71).

1

2

3

4

5

6

1

2

3

4

5

6

7

15

17

18

19

20

7

15

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

21

22

23

24

25

26

29

31

32

35

36

42

29

31

32

35

36

42

43

44

45

43

44

45

47

48

49

47

48

49

50

51

53

50

51

53

54

55

56

54

55

56

57

58

59

60

61

62

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

63

64

65

66

67

68

69

70

71

69

70

71

Sve kovanice izgleda da su pravljene od istog majstora koristeći isti kalup osim 3 kovanice broj 6, 17 i 20, slike ispod. Ova 3 izgleda da su pravljeni od drugog majstora koristeći drugačiji kalup.

Od sve poznate 71 kovanice Kralja Stefana Radoslava ova prva vrsta je najbrojnija.

Naredni primerci su kovanice Imperatora Vizantije, Epirusa I Tesalonike I Nikeje iz vremena Kralja Stefana Radoslava, Imperatora koji su imali porodične veze s njim I značajan uticaj na njegov izbor kovanica.

1. Njegov deda Alexios III Angelos Komnenos, Vizantijski Imperator (1195–1203).
2. Njegov tast Teodor Komnenos Doukas Angelos, vladar Epirusa I Tesalonike (1215–1230).
3. Njegov teča Manuel Komnenos Doukas Angelos, vladar Tesalonike (1230-1237).
4. Njegov teča Theodore I Laskaris, Imperator Nikeje (1204-1222).
5. Muž njegove sestre ot tetke John III Doukas Vatatzes, Imperator Nikeje (1222-1254).

1. Njegov deda Alexios III Angelos Komnenos (1195–1203).

2. Njegov tast Teodor Komnenos Doukas Angelos (1215–1230).

3. Njegov teča Manuel Komnenos Doukas Angelos (1230-1237).

Slika 1

Slika 2

4. Njegov teča Theodore I Laskaris, sa visokim prestolom u pozadini na aversu, slika 1 i bez visokog prestola u pozadini na aversu, slika 2 (1204-1222).

5. Muž njegove sestre ot tetke John III Doukas Vatatzes (1222-1254).

Vrsta 2. 7 bakrenih “Marija majka Isusa blagosilja kralja” vrsta sa Grčkim slovima $\Sigma\Theta\Phi\text{A}\text{N}\text{O}\Sigma$ PIZ na levoj strani, Grčki inicijali MP (majka) u sredini i ΘV (od boga) na desnoj strani na reversu. Kralj nosi kaiš sa 6 tačaka i dugačku nošnju sa paralelnom linijom tačaka u sredini a Marija nosi dugačku nošnju. Uveličan Isus sedi na visokom prestolu sa Latinskim slovima IC XC na aversu. (Kovanice broj: 8, 16, 27, 30, 34, 46 i 52).

8

16

27

30

34

46

52

8

16

27

30

34

46

52

Vrsta 3. Jedinstveni primerak I do sada potpuno nepoznata bakrena “Marija majka Isusova blagosilja kralja” vrsta gde kao vrsta 2 na reversu ima Grčka slova CTEΦANOC PIZ na levoj strani, Grčki inicijali MP (majka) u sredini i ΘV (od boga) na desnoj strani ali Kralj drži globus u levoj ruci a skiptar u desnoj I nosi kaiš sa 5 (ne 6 kao vrsta 2) tačaka I dugačku nošnju sa paralelnom linijom tačaka u sredini a Marija nosi dugačku nošnju. Ovo je jedinstveni komad gde kralj drži skiptar na reversu a Isus sedi na visokom prestolu na aversu. **Ni na jednom drugom poznatom komadu kralj ne drži skiptar a Isusov presto se jedino I isključivo do sada pojavljivao na “dupli krst sa Konstantinom” vrstom 1.** (Kovanica broj: 33).

Vrsta 4. Ovaj bakreni komad je sličan vrsti 3 sa “Marija majka Isusova blagosilja kralja” vrsta sa Grčkim slovima CTEΦANOC PIZ na levoj strani, Grčkim inicijalima MP (majka) u sredini i ΘV (od boga) na desnoj strani reversa. Uveličana slika Isusa sa Latinskim slovima IC XC ali bez vidljivog visokog prestola u pozadini na aversu baš kao vrsta 2. Jedina razlika je kralj nosi drugačiju odeću. Kralj drži globus I nosi kaiš sa 5 tačaka (ne 6 – kao vrsta 2) I dugačku nošnju sa jednom linijom tačaka u sredini sa Marijom koja nosi dugačku nošnju. Kao vrsta 3 ovo je jedina poznata vrsta ovog tipa. (Kovanica broj: 9).

1. Njegov deda Alexios III Angelos Komnenos bez visokog prestola u pozadini na aversu. (1195–1203).

2. Njegov tast Teodor Komnenos Doukas sa visokim prestolom u pozadini na aversu. (1215–1230).

3. Njegov teča Manuel Komnenos Doukas bez visokog prestola u pozadini na aversu I drugi primerak sa visokim prestolom u pozadini na aversu. (1230-1237).

4. Njegov teča Theodore I Laskaris, bez visokog prestola u pozadini na aversu (1204-1222).

5. Muž njegove sestre ot tetke John III Doukas Vatatzes, , sa visokim prestolom u pozadini na aversu (1222-1254).

Vrsta 5. 9 bakrenih "Isus blagosilja kralja" vrsta, kovanica broj 11 je elektron znači pravljen od mešavine zlata i srebra sa Grčkim slovima CTEΦANOC PIZ, Grčkim slovom Theta Θ i ΔYKAC potpis na levoj strani i OΠANTOKPATOP na desnoj strani sa razlikom na kovanicama broj 10 i 14, koje imaju ΔYKA potpis bez C i odvojeno P na reversu. Kralj drži globus i nosi kaiš sa 5 tačaka (ne 6 – kao vrsta 2) i dugačku nošnju sa jednom linijom tačaka u sredini sa Isusom koji drži knjigu Evanđela i nosi dugačku nošnju. Arhangel sa raširenim krilima drži mač i svitak sa Grčkim inicijalima: MH(XAHΛ) AP(XAΓEΛOΣ) što znači "Mihailo Arhangel" što je Isusovo ime i titula, na aversu. (Kovanice broj: 10, 11, 14, 28 i 37-41).

10

14

11

37

38

39

10

14

11

37

38

39

28

40

41

28

40

41

Vrsta 6. Na kraju 2 srebrne "Isus blagosilja kralja" vrste sa Grčkim slovima CTEΦANOC PIZ, Grčkim slovom Theta Θ i ΔYKAC potpis na levoj strani i OΠANTOKPATOP na desnoj strani na reversu. Kralj drži globus I nosi kaiš sa 5 tačaka (ne 6 – kao vrsta 2) I dugačku nošnju sa jednom linijom tačaka u sredini sa Isusom koji drži knjigu Evanđela I nosi dugačku nošnju. Arhangel sa raširenim krilima drži mač I svitak sa Grčkim inicijalima: MH(XAHΛ) AP(XAΓEΛOΣ) što znači "Mihailo Arhangel" što je Isusovo ime I titula na aversu. Sa kovanicom broj 11 ovo su jedina dva poznata srebrna primerka Kralja Stefana Radoslava u svetu sa mogućnosti da je broj 13 replika. (Kovanice broj: 12 and 13).

12

12

12

13

Takođe je interesantno primetiti sličnosti između bakrenog komada broj 11, 37 I 38 I srebrnih komada broj 12, 13. Svih 5 su sa Grčkim slovima CTEΦANOC PIZ, Grčkim slovom Theta Θ i ΔYKAC potpis na levoj strani i OΠANTOKPATOP na desnoj strani na reversu. Kralj drži globus I nosi kaiš sa 5 tačaka (ne 6 – kao vrsta 2) I dugačku nošnju sa jednom linijom tačaka u sredini sa Isusom koji drži knjigu Evanđela I nosi dugačku nošnju. Arhangel sa raširenim krilima drži mač I svitak sa Grčkim inicijalima: MH(XAHΛ) AP(XAΓEΛOΣ) što znači "Mihailo Arhangel" što je Isusovo ime I titula, na aversu. Ovo su jedinih 5 primerka sa sačuvanim aversom na kojem je Arhangel sa raširenim krilima kako drži mač I svitak. Ovo su najređe I najskuplje kovanice Kralja Stefana Radoslava Nemanjića Doukasa.

11

12

13

38

37

11

12

13

38

37

Numizmatičar broj 8 iz 1985 izdat od Srpskog Numizmatičkog Društva sadrži rad Dobrile Gaj-Popović "Novac i Kovnica Kralja Radoslava" koji nabroja 31 Kralj Stefan Radoslav kovanica nađenih u području Novog Pazara i Starog Raša. 10 kovanica (broj 1, 5, 8, 10, 11, 12, 14, 28, 30 i 31) mi smo već identifikovali jer su izdati u različitim knjigama i radovima. 12 nađenih su u jako lošem, tankom i slomljenom stanju i sa samo avers slikama. 9 su sada dodani našoj listi pod brojevima 37 - 44.

Od svih 31 nađenih, 22 su bakrena "Isus blagosilja kralja" vrsta 5 ali kao što smo već rekli, nažalost 12 su, kao što možete dole videti, u jako lošem stanju. 3 su "Marija majka Isusova blagosilja kralja" vrsta 2 i 6 "dupli krst sa Konstantinom" vrsta 1.

